

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 6/2021

23.2.2021

FÖRHANDSINFORMATION OM EN ÄNDRING AV KYRKOLAGEN SOM GÄLLER ELEKTRONISKA SAMMANTRÄDEN

Riksdagen har godkänt en ändring av kyrkolagen som möjliggör att de kyrkliga myndigheternas organ kan sammanträda även elektroniskt (RP 243/2020 rd). **Lagen är ännu inte i kraft, utan ska stadfästas av republikens president innan den träder i kraft.** Målet är att lagen om ändring av kyrkolagen träder i kraft så snart som möjligt. Efter att lagen har trätt i kraft kan elektroniska sammanträden ordnas.

Med hjälp av elektroniska sammanträden kan man garantera att kyrkans olika myndighetsorgan är funktionsdugliga under de exceptionella omständigheter som pandemin på grund av covid-19-viruset ger upphov till, förhindra spridningen av coronaviruset och skydda äldre personer. I församlingar och stift med långa avstånd ger ett elektroniskt mötesförfarande mera flexibilitet i mötestiderna. Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland har i kyrkans energi- och klimatstrategi, som godkändes 26.2.2019, förbundit sig att arbeta nationellt och internationellt för att stävja klimatförändringen. Genom elektroniska möten kan man minska utsläppen i anslutning till resande. Samtidigt kan man minska de kostnader som uppkommer till följd av mötesarrangemangen och resandet.

I vilka organ är elektroniska sammanträden möjliga?

Lagen möjliggör elektroniska sammanträden i församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas organ, såsom kyrkofullmäktige, kyrkorådet eller församlingsrådet och direktionen samt motsvarande organ i de kyrkliga samfälligheterna, dvs. gemensamma kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkorådet. Lagen gäller också domkapitlens sessioner, stiftsfullmäktige samt kyrkostyrelsens plenum, ämbetskollegium och de direktioner som kyrkostyrelsen tillsatt. Möjligheten till elektroniska sammanträden gäller inte kyrkomötets plenum. Särskilda bestämmelser om elektroniska sammanträden vid kyrkomötets beredande organ finns i arbetsordningen för kyrkomötet.

Vad bör man beakta när man ordnar ett elektroniskt sammanträde?

I ett elektroniskt sammanträde deltar organets medlemmar i sammanträdet via ett elektroniskt mötessystem eller videokonferensförbindelse. Ett ordinarie sammanträde på en mötesplats kan också ordnas så att en del av medlemmarna deltar elektroniskt (s.k. hybridmöte). En medlem i organet anses vara närvarande när hen på sammanträdet tar del i behandlingen av ärendet, antingen på plats eller genom att delta elektroniskt. Det är inte möjligt att hålla e-postmöten.

Genomförandet av ett elektroniskt sammanträde förutsätter att de som konstateras vara närvarande står i bild- och ljudförbindelse med varandra på lika villkor. En bild- och ljudförbindelse på lika villkor är nödvändig för att organets medlemmar ska kunna följa mötet, påverka genom att diskutera och kommentera samt delta i beslutsfattandet. För att tekniken eller dataförbindelsen ska fungera störningsfritt kan alla som deltar i sammanträdet kanske inte nödvändigtvis synas i bild samtidigt. Var och en som håller ett anförande ska dock vara synlig för alla på lika villkor vid respektive inlägg. Om en del av deltagarna är på mötesplatsen ska de också ha bild- och ljudkontakt på lika villkor som andra deltagare, till exempel med hjälp av webbkamera och högtalarmikrofon.

Både ett offentligt sammanträde och ett för allmänheten slutet sammanträde kan hållas elektroniskt. Om sammanträdet är offentligt ska allmänheten kunna följa det också till den del någon deltar i sammanträdet på elektronisk väg. Detta gäller kyrkofullmäktiges och gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträden, som enligt lag är offentliga sammanträden. Detta kan ordnas till exempel så att det för allmänheten reserveras en lokal där man på en skärm ser detsamma som mötesdeltagarna ser. Den elektroniska mötesvyn kan också streamas, dvs. sändas direkt över det allmänna datanätet, där den kan ses till exempel via en länk på församlingens webbplats. Om en videoinspelning av sammanträdet blir kvar på församlingens webbplats måste man också beakta tillgänglighetskraven (se Sacrista [IT-anvisningar/Webbtjänsternas tillgänglighet](#)).

Ett elektroniskt sammanträde kan hållas med hjälp av ett lämpligt mötessystem eller via videokonferensförbindelse. En myndighet är skyldig att säkerställa att mötestekniken fungerar. Vid ett elektroniskt sammanträde är beslutsförandet detsamma som vid ett ordinarie sammanträde. Skillnaden är bara att deltagarna inte är fysiskt närvarande på mötesplatsen. När man leder ett sammanträde är det viktigt att se till att de allmänna bestämmelserna och föreskrifterna om sammanträdes- och beslutsförandet tillämpas också vid elektroniska sammanträden. Man bör komma överens om hur man ber om ordet. Det kan ske t.ex. genom elektronisk handuppräkning som görs i systemet eller genom att man på

överenskommet sätt meddelar om saken i chattfältet, om systemet har ett sådant. Man kan rösta vid ett elektroniskt sammanträde t.ex. genom namnupprop. Alternativt kan man använda sig av ett separat röstningssystem. Vid ett elektroniskt sammanträde får val förrättas med slutna sedlar endast om valhemligheten är tryggad. Tryggandet av valhemligheten förutsätter att alla de röster som avgetts i valet och de personer som avgett sin röst på ett tillförlitligt sätt kan separeras från varandra, viket förutsätter ett elektroniskt röstningssystem som möjliggör röstning med slutna sedlar. Om man vid omröstning med slutna sedlar inte har tillgång till ett system som möjliggör valhemlighet, avbryts behandlingen av ärendet och flyttas till nästa sammanträde när medlemmarna deltar fysiskt på plats.

Medlemmarna i organet ska ha faktiska möjligheter att delta i diskussionen och beslutsfattandet. Om så inte är fallet kan det uppstå laglighetsproblem. Eftersom datanäten sannolikt tidvis belastas lönar det sig att förbereda sig på störningar i kontakterna. Om förbindelserna är mycket dåliga och deltagare faller bort från nätet eller om deltagarens ljudförbindelse inte fungerar ska man avbryta mötet och fortsätta när alla är med igen. Om kontakten inte kan återställas, kan sammanträdet fortsätta under förutsättning att det i samförstånd med medlemmen i fråga konstateras att medlemmen har lämnat mötet. Då ska man också försäkra sig om att mötet fortfarande är beslutfört.

Experter kan också höras elektroniskt. Om en mötessekreterare sänder en länk som gäller hela det slutna sammanträdet till en sakkunnig måste hen avtala med experten om vid vilken tidpunkt denna får ansluta sig till mötet och förvissa sig om att den sakkunnige avlägsnar sig innan nästa ärende börjar behandlas. Om det vid sammanträdet behandlas ett känsligt eller sekretessbelagt ärende är det säkrast att i fråga om detta sända en separat länk enbart till dem som får vara med och behandla ärendet i fråga.

Kyrkans och församlingarnas myndigheter ska se till att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter. Församlingen, den kyrkliga samfälligheten, domkapitlet eller kyrkostyrelsen ska se till att det finns tekniska lösningar som gör det möjligt att följa bestämmelserna. Med beaktade av informations säkerhetsaspekter ska man också utarbeta riktlinjer för från vilka typer av platser medlemmarna kan delta i sammanträdet. I synnerhet bör uppmärksamhet ägnas behandlingen av sekretessbelagda ärenden. I laglighetsövervakarnas avgöranden (1.12.2011 BJK 1840/1/2010 och 24.3.2011 JO 3438/4/09) har det konstaterats att en vanlig e-postförbindelse inte kan anses vara tillräckligt datasäker för förmedlingen av meddelanden som innehåller sekretessbelagda uppgifter. Vid ett elektroniskt sammanträde kan dokument som innehåller sekretessbelagda uppgifter enbart sändas med krypterad e-post (Se anvisningar om hur man sänder krypterade e-postmeddelanden på Sacrista under Förvaltning och ekonomi/Dataskydd och

datasäkerhet). Diskussioner om sekretessbelagda ärenden kan bara föras med hjälp av en skyddad dataförbindelse. När det gäller informationssystem och användningen av dem iakttar kyrkan och församlingarna den handledning som getts ut av cybersäkerhetscentret vid transport- och kommunikationsverket.

Kyrkans myndigheter beslutar självständigt om anskaffning och användning av behövliga informationssystem. Församlingarna får mer information om informationssystemens säkerhet i första hand av det egna IT-området och IT-områdets datasäkerhetsansvariga samt av datasäkerhetsgruppen. Den kommunikationsplattform som kyrkans anställda använder är starkt krypterad och skyddad.

Organens arbetsordningar samt reglementen och instruktioner ska uppdateras med noggrannare bestämmelser om förutsättningarna för när man i organen kan använda sig av möjligheten att sammanträda elektroniskt. Detta innebär bestämmelser om från vilka slags platser man kan delta i sammanträden med hjälp av tekniska hjälpmedel, hur man tryggar informationssäkerheten och om ansvar i fråga om informationssäkerhet. Dessutom ska det bestämmas om det är möjligt att delta i organets ordinarie sammanträde elektroniskt. Man kan dock börja hålla elektroniska sammanträden genast efter att lagen har trätt i kraft även om ovan nämnda bestämmelser ännu inte ingår i förvaltningens interna föreskrifter. Om man behöver förrätta val vid ett elektroniskt sammanträde bör man uppdatera de tillämpliga valbestämmelserna i organets arbetsordning eller i reglementet eller instruktionen för organet. Vid ett elektroniskt sammanträde kan en omröstning med slutna sedlar enbart förrättas med hjälp av ett informationssystem som tryggar valhemligheten.

Möteskallelsen kan sändas elektroniskt om denna möjlighet anges i organets arbetsordning, reglemente eller instruktion. Om ett sammanträde hålls elektroniskt ska man informera om detta i sammanträdeskallelsen. Dessutom ska det anges om man också kan delta elektroniskt i det ordinarie sammanträdet på mötesplatsen (hybridmöte). Om sammanträdeskallelsen innehåller sekretessbelagda uppgifter ska den sändas med krypterad e-post. I protokollet för ett elektroniskt sammanträde anges att det rör sig om ett elektroniskt sammanträde. I protokollet för ett hybridmöte antecknas om personen har deltagit i sammanträdet på den egentliga mötesplatsen eller elektroniskt. I övrigt innehåller protokollet samma uppgifter som annars.

I det förslag till ny kyrkolag som behandlas av kyrkomötet finns också bestämmelser om elektroniska sammanträden.

Närmare information om lagändringen och mötesförfarandet vid elektroniska sammanträden ger vid behov jurist Mari Mustakoski, mari.mustakoski(at)evl.fi och kyrkomötets generalsekreterare Birgitta Hämäläinen, birgitta.hamalainen(at)evl.fi

Kyrkostyrelsen

Pekka Huokuna

Pirjo Pihlaja

ISSN 1797-0334